

Technická univerzita v Liberci

Fakulta pedagogická

641 17 Liberec 1, Hálkova 6

Tel. : 048 / 5352515

Katedra : Národní školy

Obor : Učitelství pro I. stupeň ZŠ

SBÍRKA LIDOVÝCH PÍSNÍ VÁCLAVA HAVLA V ČESKÉM DUBU

**Collection of traditional folk songs
by Václav Havel in Český Dub**

Autor : **Hana HOBELANTOVÁ**

Podpis : *Hana Hobelantová*

Adresa : **Přepeře 266 Přepeře
512 61**

Vedoucí práce : **Mgr. Jaroslav KOUTSKÝ**

Počet	stran	obrázků	tabulek	příloh
	35	11	25	8

TU v Liberci, FAKULTA PEDAGOGICKÁ
461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6 Tel.: 048/535 2515 Fax: 048/535 2332

Katedra: NÁRODNÍ ŠKOLY

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát) Hana Hobelantová

adresa: Přepeře 266, 512 61 Přepeře

obor (kombinace): Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název BP: Sbírka lidových písni Václava Havla v Českém Dubu

Název BP v angličtině: Collection of traditional folk songs by Václav Havel
in Český Dub

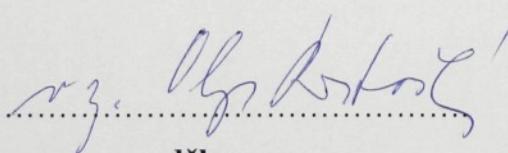
Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Koutský

Konzultant:

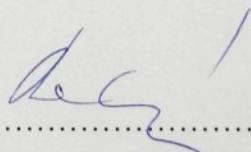
Termín odevzdání: 28. 4. 2000

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování DP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 25. 5. 1999

děkan

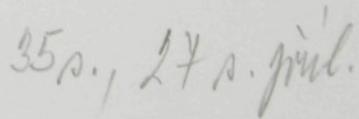
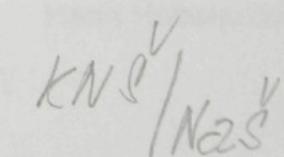

vedoucí katedry

Převzal (kandidát):

Datum: 26.4. 2000

Podpis: Hana Hobelantová

PROHLÁŠENÍ

Děkuji vedoucímu své práce prof. Ing. Zdeňku Koudkovi za odbočení a výklad a cenné připomínky.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu a další zdroje.

V Liberci dne 1. ledna 2000

Hana Hobelantová

Hana Hobelantová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Jaroslavu Koutskému za odborné vedení a cenné připomínky.

Dále děkuji pracovníkům Podještědského muzea Karoliny Světlé v Českém Dubu za zapůjčení cenných muzejních materiálů, Josefu Lukešovi, kolegovi a osobnímu příteli Václava Havla, za informace ze svého soukromého archivu.

Také děkuji Marii Stejskalové za informace a poznatky o své práci a o činnosti Podještědského folklorního souboru Horačky ve vztahu k lidovým písni Václava Havla, Evě Gabajové za informace o činnosti Gabajova Podještědského folklorního souboru.

Rovněž si dovoluji poděkovat Josefmu Uchytilovi za vytisknutí notového materiálu.

ANOTACE

Práce se zabývá sbírkou lidových písni uloženou v muzeu v Českém Dubu. Začíná všeobecným pohledem na osobnost Václava Havla - autora této sbírky. Podrobně se zabývá písniemi, které obsahuje tato sbírka a jejich významem. Pozornost je věnována také zpěvákům a místům nálezů písni.

Práce také obsahuje sborník písniček, které jsou upraveny s doprovodem Orffových nástrojů pro současné použití na 1. stupni Základní školy.

ANNOTATION

Collection of traditional folk songs by Vaclav Havel in Český Dub

The work deals with the collection of traditional folk songs put in museum in Český Dub. It starts with general view on the personality of Vaclav Havel - the author of this collection. The work deals in detail with the songs which contains this collection and its importance. The work also pays attention to the singers and places where the songs were found. The work also contains symposium of songs which are modified with the accompany of Orffs instruments for contemporary use on the first grade of Basic school.

ANNOTATION

Die Sammlung der Volkslieder von Václav Havel in Český Dub

Die Arbeit die beschäftigt sich mit der Sammlung der Volkslieder in Museum in Český Dub gebracht. Sie beginnt mit allgemeiner Ansicht auf die Person Václav Havel den Autor dieser Sammlung. Sie beschäftigt sich ausführlich mit den Liedern welche diese Sammlung umfasst und mit der Bedeutung. Die Aufmerksamkeit ist auch den Singern und den Findorten der Lieder gewidmet. Die Arbeit umfasst auch den Komplex der Lieder, welche mit der Begleitung Orffs Instruments zugerichtet sind für gegenwärtige Benutzung auf dem ersten Grade der Grundschule.

OBSAH

1. Cíle a metody bakalářské práce	7
2. Osobnost Václava Havla	9
2.1 Mládí Václava Havla a život rodiny Havlovy.....	9
2.2 Studium na Učitelském ústavu v Jičíně.....	11
2.3 První pedagogická působení	11
2.4 Vysokoškolská studia.....	13
2.5 Další pedagogická působení.....	14
2.6 Soukromý život Václava Havla.....	15
2.7 Sběratelská činnost.....	16
3. Sbírka lidových písni Václava Havla v Českém Dubu	18
3.1 Úvod	18
3.2 Členění písni.....	19
3.3 Zpěváci Havlových písni	27
3.4 Místa nálezu Havlových písni	27
3.5 Vyčlenění písni pro hudební výchovu na prvním stupni ZŠ	28
3.6 Úprava písni pro hudební výchovu na prvním stupni ZŠ	29
4. Závěr.....	30
5. Poznámkový aparát.....	32
6. Seznam literatury.....	33
7. Přílohy	34
8. Seznam obrazových příloh	35

1. Cíle a metody bakalářské práce

Téma „Sbírka lidových písni Václava Havla v Českém Dubu“ jsem si zvolila především proto, že Český Dub je město blízké mému bydlišti, já mám tento kraj pod Ještědem velmi ráda, chci se dozvědět další zajímavosti o tomto regionu a v neposlední řadě také proto, že mám ráda hudbu. Ve své práci se budu nejprve zabývat osobností Václava Havla všeobecně. Přiblížím jeho pedagogickou a sběratelskou činnost. Potom se zaměřím na vlastní rukopisnou sbírku Havlových písni. Zde se pokusím o rozbor této sbírky. Písni obsažené ve sbírce rozčlením a podrobněji charakterizuj. Blíže vymezím lokality, ze kterých pocházejí písni a jejich interpreti. Vyčlením a upravím několik písni, které jsou vhodné pro zařazení do hodin hudební výchovy na 1. stupni základní školy.

Cílem mé práce bude také sestavení sborníčku z lidových písni, které budou vhodné pro zařazení do hodin hudební výchovy na prvním stupni. Chtěla bych tak přispět k oživení lidové písni, neboť si myslím, že převažuje názor, že dnes dokáže lidová píseň upoutat jen starší generaci. Avšak tak, jako dokážou přiblížit dětem lidovou píseň někteří populární zpěváci ve svých vystoupeních, může se pokusit o získání dětí pro toto téma i učitel. Je to však v současné době úkol nelehký. Myslím si, že pro děti jsou lidové písni čím dál vzdálenější, a proto je nutné při jejich oživování postupovat velice opatrně. Odměnou učiteli jistě bude, podaří-li se mu alespoň trochu podpořit u dětí hudebnost a aktivní provozování hudby třeba jen pro své potěšení nebo pro souhru se svými nejbližšími.

Při shromažďování podkladů jsem poznala mnoho velmi zajímavých a vzácných lidí, hluboce spjatých s tímto koutem naší vlasti.

Patří mezi ně vzácný člověk a blízký přítel Václava Havla, pan učitel Josef Lukeš z Českého Dubu.

Mezi ty, kteří hluboce milovali tento kraj, se řadí dodnes i vzácný člověk, skromný, pilný a velmi pracovitý učitel Václav Havel. Pro svoji sběratelskou činnost se nadchl v mladém věku, po absolvování dvousemestrovém cyklu kulturní historie na pražské Filozofické fakultě u profesora Čeňka Zíbrta. Havel zde získal vyjímečné znalosti a zkušenosti, které ho beze zbytku nadchly pro jeho další činnost. Díky takovýmto lidem dnes další generace poznávat své kořeny, svoji identitu, svoji kulturní historii.

A písni? Píseň by měla člověka provázet od kolébky až do hrobu. Když je mu teskno, měla by pomoci veselá píseň, je-li mu veselo, měl by si zapívat od radosti. Právě proto je na nás, učitelích, abychom své svěřence seznamovali s krásnými lidovými písniemi a abychom s nimi tyto krásné písni zpívali.

Také chci na tomto místě uvést metody, jichž budu při své práci využívat. Jsou to: studium rukopisných materiálů Václava Havla ze sbírky PMKS v Českém Dubu, práce s literaturou, besedy s lidmi, vzpomínky pamětníků, práce s mapou, úpravy písni pro použití na prvním stupni ZŠ.

Text této práce byl vytvořen na personálním počítači v programovém prostředí Microsoft Word, verze 97.

K úpravě notového materiálu bylo užito počítačového programu Encore.

2. Osobnost Václava Havla

2.1 Mládí Václava Havla a život rodiny Havlovy

Každoročně si široká veřejnost českodubská, ale i veřejnost celého Podještědí připomíná vždy 1. prosince narození svého významného spoluobčana Václava Havla. Václav Havel se narodil 1. prosince 1886 jako prvorodený syn Václavu Havlovi - hostinskému a zástupci pojišťovny „SLAVIA“ a jeho ženě Kateřině. Hostinec dříve býval centrem veškerého společenského, ale i politického dění a nejinak tomu bylo i v tomto případě. Stavovali se zde obchodníci vracející se domů ze svých pochůzek za výdělkem, občas sem zavítali i dělníci z továren, aby alespoň na chvíli zapomněli na těžkou práci, své místo zde zaujímala i místní honorace. Hostinec byl také důležitým kulturním centrem. Svou knihovnu zde měla ČESKÁ BESEDA a hostinský Havel hradil i část nákladů na nejvýznamnější české listy a časopisy, které odebírala - jako například Národní listy, Lumír, Světozor, Osvěta, či Humoristické listy.

V době Havlova narození byl Český Dub malým národnostně smíšeným podhorským městečkem. Hlavním zdrojem obživy zdejších obyvatel i obyvatel okolních obcí byly dvě prosperující textilní továrny firmy "SCHMITT" postavené na předměstí. Němečtí majitelé dobře věděli, že zde získají levnou pracovní sílu, zatímco jejich německé oblasti jsou již vyčerpané. Místní obyvatelé byli neustále vystavováni germanizačnímu tlaku německých průmyslníků. Po smrti Franze von Schmitta (1883) se do čela firmy dostal jeho zeť Conrad II. Blaschka. Situace se dále přiorstřila a středisko samosprávného soudního okresu, jednoho z nejmenších, bylo i nadále enklávou uměle udržovaného a pěstovaného němectví. Německá menšina posiluje své pozice v okresním zastupitelstvu a připravuje se k přímému útoku na české Podještědí. Jsou to tedy právě osmdesátá léta, v nichž poprvé vrcholí nesmiřitelný národnostní nesvár v Podještědí.

obr. č. 1 - Rodný dům Václava Havla

Život rodiny Havlovy byl velmi těžký. Relativní bohatství bylo vykupováno úmornou prací všech jejich členů. Otec byl velmi přísné a prchlivé povahy. Tvrde vyzádoval kázeň a poslušnost od sebe, ale i od druhých. Maminka Kateřina byla jeho pravým opakem. Byla klidné, laskavé a vlídné povahy, své děti velice milovala (roku 1890 se Václavovi narodila sestra Marie). Hostinský život a shon jí však nedovoloval trávit mnoho času se svými dětmi. Václav Havel na to vzpomíná ve svých pamětech takto : " U nás nikdy nebylo pravého společného rodinného života. Maminka byla citlivé a laskavé povahy, děti obětavě milovala a já vždy... jí byl jak podobou, tak i svou povahou blízký. Přísný otec s maminkou často měl rozepře, když otec vybuchl. Těžko jsem snášel tyto scény, jimiž maminka mnoho trpěla, a utíkal jsem na dvůr, když se něco takového stalo ". (PVH - PMKS, Paměti ss. 2-3 a 14-15)

obr. č. 2 - Otec Václava Havla

obr. č. 3 - Matka Václava Havla

Otec měl představu, že ze svého syna učiní posléze nástupce ve své živnosti. Malý Václav však podědil více genů po své matce, než po otci. Byl hloubavý, spíše zamílký. Učarovalo mu pouze otcovo sběrateleství, pro které se nadchl a které ho pak provázelo celým životem. Obecnou školu začíná navštěvovat v roce 1892 v Malém Dubu. Po pěti letech tuto školu opouští se smíšenými pocity, vzpomínkami na učitele Josefa Adama a s výborným vysvědčením.

Otec ho nechává zapsat do německé měšťanské školy. Česká zde zatím není. Ta je v Českém Dubu otevřena později - až po 28. říjnu 1918. I zde dosahuje velmi dobrých učebních výsledků. Navíc se zde také věnuje hře na housle, která je povinnou součástí vzdělávání. Po dvou letech studia na této škole přechází na českou měšťanskou školu do Turnova, kde měla být dokončena jeho vzdělanostní příprava ke kupeckému povolání tak, jak si to představoval otec.

Ani na této škole neměl Václav problémy s učením. Povinná hra na housle se mu stala potěšením a stále více se v ní zdokonaluje. Rovněž zde zakládá s několika

spolužáky hudební soubor a láska k hudbě jej pohlcuje již na celý život.

2.2 Studium na Učitelském ústavu v Jičíně

Velký zlom v životě přichází na jaře v roce 1902. Přestože bylo již jednáno o budoucím učednickém místě v obchodě u Müllerových v Turnově, matka si prosadila, aby se Václav začal připravovat na velmi obtížné zkoušky pro přijetí na učitelský ústav v Jičíně. Po složení těchto zkoušek se stává studentem tohoto ústavu a tím se mu splňuje i jeho velký životní sen. Zde se poprvé, díky svému třídnímu učiteli, setkává blíže s Husem, Voltairem, Rousseauem či Renanem. Hodně čte. Knihy si má možnost vypůjčovat z dobře vybavené knihovny České besedy. Více a více se věnuje hudbě. Jičínský učitelský ústav absolvuje v roce 1906 úspěšně složenou maturitní zkouškou. Jako absolvent nyní stojí před nejistou kariérou výpomocného učitele.

2.3 První pedagogická působení

Po dlouhém a neúspěšném shánění místa se nakonec jeho prvním působištěm stává v roce 1906 dvoutřídka v Dolánkách u Turnova, kde působí až do března roku 1908.

obr. č. 4 - Škola v Dolánkách u Turnova

Poté odchází a začíná svoji pedagogickou činnost na Českodubsku. Školní rok 1908 dokončuje ve Všelibicích.

obr. č. 5 - Václav Havel mezi svými žáky ve Všelibicích

Ze zakřiknutého, ostýchavého mladíka se rázem stává sebevědomý mladý muž, který pomalu, krok za krokem, uskutečňuje svůj životní ideál.

obr. č. 6 - Václav Havel

Na podzim roku 1908 již vyučuje na expozitúre malodubské obecné školy ve Vlčetíně. Zde získává definitivní učitelské místo, což také obnáší jistotu starobního důchodu. Tak zvanou "zkouškou k dosažení způsobilosti" získává právo pro vyučování na obecných školách. Na jednotřídce vyučuje pak celých 22 let.

obr. č. 7 - Škola ve Včetíně

2.4 Vysokoškolská studia

Po dosažení existenční jistoty je přesvědčen, že musí následovat ještě další sebevzdělávání v oblasti regionalistických studií. Jedinou možnou variantou jsou univerzitní studia. Proto si v roce 1910 podává žádost zemské školní radě o udělení jednorocní neplacené dovolené pro svá mimořádná studia. Po několika měsících je jeho žádosti vyhověno.

Havlovi je dne 30. září 1910 udělena mimořádná dovolená pro školní rok 1910-1911. Brzy nato odchází do Prahy. Kromě pravidelných vysokoškolských přednášek na Filosofické fakultě tehdejší České university, navštěvuje také Národní muzeum. Zde si pod metodickým vedením Čeňka Zíbrta osvojuje základní muzeologické znalosti. Ze všech přednášek, které Havel absolvoval, měl pro něho největší význam dvousemestrální cyklus kulturní historie právě u profesora Čeňka Zíbrta (1864 - 1932), kde získal Havel unikátní, pro české prostředí spíše vyjimečné než typické znalosti v oboru, který se dříve částečně překrýval s předmětem národopisu, ale současně ho v mnohem překračoval.

Velmi pěkně na Václava Havla vzpomíná pan učitel František Hátle, který působil velkou část života na Českodubsku: „Václav byl snad jeden z nejvzdělanějších učitelů. Měl ohromnou paměť, bystrý úsudek, logiku. Rád své vědomosti předával druhým. Jeho mravenčí píle byla obdivuhodná.“ (kniha Náš Ještěd, str. 82)

2.5 Další pedagogická působení

Ve školním roce 1930 - 1931 se Havel stává řídícím učitelem ve škole ve Světlé pod Ještědem. Již nebyl sám. Jeho žena mu zde byla dobrou pomocnicí a organizátorkou mimoškolních zdejších aktivit.

Na rok 1939 se Havel připravoval obzvláště pečlivě. Ve světelské škole měla být instalována výstava ke 40. výročí úmrtí Karolíny Světlé.

Mnichovský diktát však těžce dolehl i do Havlova soukromí. Po záboru pohraničních oblastí Německem je Havel přeložen na Všeň a zde se stává řídícím učitelem na dvojtřídky. Odchází spolu se ženou a se všemi svými věcmi se stěhuje na Všeň. Stěhuji se také muzejní exponáty. Nejprve do Mnichova Hradiště, pak do Turnova a nakonec za Havlem na Všeň. Na Všeni vyučoval od 3. 3. 1939 do roku 1942, celkem tedy 4 roky. (archiv obce Všeň)

obr. č. 8 - Všeň, místo Havlova učitelského působení během protektorátu

V létě, 1. července roku 1942, byl Havel předčasně penzionován. Jednak ze zdravotních důvodů, ale také po částečném rozhodnutí říšského protektora. V té době mu je 56 let. Se ženou se v této době věnuje práci v ochotnickém divadle a péči o nastřídané památky.

V roce 1945, hned po osvobození, ještě v květnu, si Havel podal žádost o opětnou pedagogickou aktivaci a o možnost působení v Českém Dubě.

Jeho žádosti bylo vyhověno a dokonce byl jmenován 1. července 1945 novým ředitelem obecné školy v Českém Dubu.

obr. č. 9 - Obecná škola v Českém Dubu

2.6 Soukromý život Václava Havla

Práce pro své milované Podještědí zabírala Havlovi všechn volný čas. Na soukromí mu ho již mnoho nezbývalo a léta mu neúprosně plynula. Teprve v polovině dvacátých let poznal svoji nastávající ženu Vlastu Antošovou, amatérskou operní pěvkyni, při jejích vystoupeních v Českém Dubu. Po několikaleté známosti nakonec spolu vstupují ve svazek manželský 1. října 1927. V ní Havel našel spřízněnou duši, která měla nesmírné pochopení pro jeho práci. Nadále pracoval na shromažďování materiálů pro „své“ muzeum. Od Anežky Čermákové - Slukové, neteře Karolíny Světlé, se mu podařilo získat téměř celou spisovatelčinu pozůstalost, která tam má být instalována v jednom celém samostatném oddílu. Dál sbírá lidové písni.

V harmonickém manželství přežíval Havel své pracovní působení ve Světlé pod Ještědem, útrapy války, předčasný odchod do důchodu i starosti o uloženou sbírku. Spolu s manželkou se těšili na opětný návrat zpět do Českého Dubu. Zde mohl opět začít vyučovat na obecné škole a opět pracovat v budování muzea, které bylo otevřeno pro veřejnost v nových expozicích 14. července 1946 ve vile bývalého továrníka Herrmanna Blaschky.

Za svůj celoživotní přínos Podještědí byl Havel také jmenován při příležitosti svých šedesátých narozenin v roce 1946 čestným občanem města Českého Dubu.

V roce 1950 sám na vlastní žádost odchází do důchodu.

Největší zlom v jeho životě nastává v roce 1953. Jeho manželka Vlasta před-

časně umírá 2. června na rakovinu. Stárnoucí Havel však po mnohaletém manželství již nedokáže být sám. Na sklonku svého života potkává svoji druhou budoucí ženu Marii Brichovou. Tato ovdovělá učitelka měšťanské školy se v polovině padesátých let stala druhou ženou Václava Havla. Také u ní našel Havel tolik potřebné porozumění, vzájemnou úctu a lásku.

V roce 1957 byl Havel za svou celoživotní učitelskou práci poctěn titulem „zasloužilý učitel“. Při své skromnosti však ani tuto poctu nechtěl přjmout, neboť byl již dávno na penzi a domníval se, že práci, kterou vykonal, mohl vykonat i někdo jiný a ještě třeba daleko lépe než on.

Poslední léta svého života tak Havel opět prožil v radosti a teple rodinného kruhu. Stižen zákeřnou nemocí zemřel 4. ledna 1965. Jeho popel odpočívá na rozptylovém paloučku v urnovém háji v Turnově.

obr. č. 10 - Václav Havel v posledních letech života

2.7 Sběratelská činnost

Získané muzeologické znalosti se Havel chce pokusit zúročit ve své regionalistické činnosti, kterou pokládal vedle učitelské profese za svoji životní zálibu i úkol. A tak není divu, že se vzdělaný a mimořádně schopný mladý učitel stává záhy jednou z dominantních osobností kulturně osvětového ruchu v Podještědí.

Prvým vrcholem Havlova života se měla stát výstava starožitností, uspořádaná v letních měsících roku 1914 v Českém Dubě, v budově někdejší malodubské školy. Rozsáhlý celek obsahoval historické předměty (cennější listiny, zbraně, starou keramiku), národopisné předměty (výšivky, kroje, šátky, čepce, fotografie lidových staveb), tvorbu sochaře a malíře Konstantina Buška. Nejvýznamnější část výstavy však tvořila síň věnovaná Karolíně Světlé. Tuto část expozice osobně instalovala Anežka

Čermáková - Sluková, která také zapůjčila větší část předmětů ze spisovatelčiny pozůstalosti. Dne 19. června 1914 byla tato velkolepá výstava slavnostně zahájena.

K této výstavě sám autor ve svých vzpomínkách uvádí „Výstava byla otevřena v den sokolské slavnosti dopoledne za účasti zvaných hostí. Zahájil ji předseda Učitelské jednoty Jan Hrdlička výkladem o cílech výstavy.“

(PVH - PMKS oddíl PAMĚTI A PŘEDNÁŠKY - část Výstava starožitností 1914)

Celý jeden týden se tato ojedinělá výstava těšila velkému zájmu široké veřejnosti. Náhlý zlom přinesl 28. červenec. Byla vyhlášena válka v Srbsku. Havel, velmi nešťastný, dává, jakožto vedoucí celé výstavy, pokyn k rozebrání celé expozice. Neodradily ho ani prosby a naléhání českodubských Němců. A tak ze všech expónátů zbyl pouze malý zlomek, deponovaný v prostorách okresního zastupitelstva.

Sám Václav Havel na celou výstavu takto vzpomíná „Výstava měla potrvat do konce srpna, ale někdy již dřív jsme ji uzavřeli. Byla to smutná práce několika doma zbylých kolegů a já s nimi - dílo zmařeno, finanční výtěžek nepatrný - to, co bylo tak milé, vracelo se zpět ke svým majitelům- nikdo nevěřil, vrátí-li se to někdy“.

(PVH - PMKS oddíl PAMĚTI A PŘEDNÁŠKY - část Výstava starožitností 1914)

Nadále pokračoval ve své druhé veliké zálibě. Dál pečlivě zapisoval a zaznamenával podještědské písni. Jeho sbírka se rozrůstala o další exponáty. Každá pečlivě zaznamenaná píseň dostala své evidenční číslo.(Dnes má každá jeho píseň evidenční číslo a u něho písmeno H,což znamená Havlova píseň číslo.). Havel nejenom že písni zapisoval, ale také srovnával s písni ve sbírkách Erbena, Sušila, Bartoše, Holase a dalších. U většiny z nich tak najdeme poznámky s odkazy na ně a u některých také srovnání s písni například z Prácheňska, Klatovska či Táborska. Pečlivě má zaznamenány i obměny a různé jiné variace těchto písni. Takto podrobně chtěl charakterizovat všechny své sebrané písni a v konečné podobě vytvořit obdobnou sbírku jako již zmiňovaný Erben, či Sušil.

3. Sbírka lidových písni Václava Havla v Českém Dubu

3.1 Úvod

Havlova láska k hudbě, sběratelská vášeň, nesmírná pečlivost a trpělivost a znalosti získané na mimořádných studiích v Praze přispěly také k další jeho aktivitě. Dochází k nejvýznamnějšímu Havlovu počinu, vytváří se jádro jeho pozdějšího celoživotního díla. Začíná vznikat sbírka lidových písni „PÍSNĚ Z ČESKODUBSKA“ a tak je rok 1910 dalším významným mezníkem v Havlově životě. Havel se zde snaží o vzkříšení podještědského folkloru. Předem si pečlivě vybírá osoby, které navštěvuje a u kterých si písni zaznamenává. Jeho přítel Josef Lukeš na něj takto vzpomíná: „Václav měl absolutní sluch. U písni si stačil zaznamenávat nejenom melodii písni, ale zároveň stihl zapisovat i text.“ (příloha č. 1). Některé Havlové lidové písni z Českodubska se objevily poprvé již v roce 1911 ve sborníku Český Lid.

V. Havel: Lidové písni z Českodubská.

363

V. Havel:

Lidové písni z Českodubská.

Českodubsko, český okres, téměř oddělený od světa, nemá vůbec železnice a zachovává tak český svůj ráz, ač síťedisko Český a Malý Dub jest enklava německá, udržovaná továrnou. Český venkov ovšem jako jinde odložil starý krov,* i dřevěné stavby znenáhla mizí (srov. dílo Prouskovo) a také lidovou písni udržují téměř jen státi jednotlivci, ale ti pamatuji mnoho.

Dosud bylo Českodubsko sběrateli písni vždy pominuto, ač chová značné bohatství. Sbírka lidových písni, ze které tu podávám ukázky, vznikla loni. Je to kořist z malé části okresu, ale přece zapsáno přes 250 písni (obecně známé a jinde zapsané nepočítám).

Ukázky, zde podané netřídím, protože sbírka není dosud úplná a bude teprve časem doplněna tak, aby mohla podat obraz celého kraje. Tance zvlášť označuji, ale zařazuji je prostě mezi ostatní písni, protože jsem máloděl zvěděl způsob, jakým se prováděly. Ukázky srovnávám s většími sbírkami. (Číslice — kde jinak neuvedeno — značí fadové číslo ve sbírce). Na konec děkuji zpěvákům a všem, kteří mi pomáhali.

Srov. text Erb. čís. 42. (společenské.)

Vesele. Starý Dub.

2. Já peníze nemám, přece se dobré mám,
každéj den k vobedu bandory mám:
k snidani vařený, k vobedu pečený,
k večeři s vomáčkou zadělaný.

*) Vinky a holubinky v Museu králi Českého. Srovn. Č. L 1

3.2 Členění písni

Havlova sbírka zahrnuje písni milostné, svatební, vojenské, ovčácké, taneční, jarmareční, pracovní, žertovné. Obsahuje také písni obřadní (velikonoční a vánoční koledy, píseň posvícenskou) a ukolébavky.

V mnoha písni je opěvován rodný kraj. (Lze tak soudit podle místních názvů , které se v nich vyskytují).

Archivní materiály uložené v muzeu v Českém Dubu dnes obsahují celkem 308 pečlivě zaznamenaných a zapsaných písni v šesti svazcích. Dle poznámek u jednotlivých písni, můžeme zjistit i prvočáteční datum této jeho činnosti. Je jím 28.březen 1910. Podle dalších poznámek pak dále zjišťuji, že v měsíci dubnu má celkem 8 dat (10.4., 16.4., 17.4., 18.4., 23.4., 24.4., 28.4., 30.4.), v měsíci květnu 9 dat (1.5., 4.5., 8.5., 10.5., 12.5., 15.5., 19.5., 24.5., 25.5.), měsíc červen má pouze datum 8.6., 9.7., srpen má také pouze jediné datum 25.8., v měsíci září se objevuje nejvíce - celkem 10 dat (7.9., 8.9., 9.9., 10.9., 17.9., 20.9., 25.9., 26.9., 27.9., 28.9., u prosince je pouze jediné datum 15.12. 1910. Je to tedy právě rok 1910, který je pro jeho sběratelství rokem nejplodnějším, kromě měsíců ledna, února, července a listopadu, kdy dle dokladů nejsou žádné písni zaznamenány. Z roku 1911 existuje rovněž záznam, ale bez data a měsíce. Poté následuje dlouhá pauza. Další jeho činnost pokračuje ještě v roce 1918 s datem 15.12. 1918, leden 1919 a v roce 1923 s daty leden 1923 a 3.5. 1923 a 10.4. 1924. Další jiná data jsem u písni nenalezla.

Pro větší přehlednost jsem sestavila následující tabulku:

rok 1910	
duben	10.4., 16.4., 17.4., 18.4., 23.4., 24.4., 28.4., 30.4.
květen	1.5., 4.5., 8.5., 10.5., 12.5., 15.5., 19.5., 24.5., 25.5.
červen	8.6.
červenec	9.7.
srpen	25.8.
září	7.9., 8.9., 9.9., 10.9., 17.9., 20.9., 25.9., 26.9., 27.9., 28.9.
prosinec	15.12.

tabulka 1 - Sběr písni v roce 1910

rok 1911	1918	1919	1923	1924
1 záznam bez datumu	15.12.	leden	leden, 3.5.	10.4.

tabulka 2 - Sběr písni v ostatních letech

Ještě také musím podotknout, že v době mých konzultací v muzeu, chyběly dva svazky písni. Konkrétně svazek s písni č. 51-100 a svazek s písni č. 151-200. Proto budu vycházet pouze z ostatních svazků. Budou-li chybějící materiály včas navráceny, jejich poznatky doplním.

Dále se budu zabývat písni podle obsahu. Největší část sbírky tvoří písni milostné. Následují písni žertovné, vojenské, taneční, obřadné, svatební, pracovní, mládenecké, pijácké, ovčácké a také ukolébavky.

Písni budou opět pro větší přehlednost seřazeny do tabulek:

písni milostné:

Ach světe falešný H 24	Modré okénko H 113
Ach, což je to hezká věc H 9	Na lánce nad potokem H 206
Ach, což je to hezké H 17	Na tej panskej kopaniné H 118
Ach, holka, holka, ty budeš moje H 103	Na tom našem dvoře H 102
Ach, škoda, přeškoda těch Trávnických	Na tý naší hrázi H 244
Bez názvu H 18	Nestújte mládenci pod okny H 234
Bez názvu H 19	Nešťastný šafářův domeček H 117
Bez názvu H 249	Nevíš, co sem tě řek? H 240
Bez názvu H 257	Ó hřebíčku zahradnický H11
Bez názvu H 266	Ó ráno, ranéčko H 144
Co jsem se nachodil H 216	Ó řepíčku zahradnický H 12
Co ste si rodiče mysleli H 215	Ó ty růžičko spanilá H 297
Daremňá panenka H 230	Okolo Boumlče, teče voda H 148
Donesla do mlejna H 296	Paní máma pláče H 301
Dyž jsem šel cestičkou ouzkou H 203	Pásla moje milá koně H 110
Holka rozmilá H 247	Proč pláčeš naříkáš H 5
Hory, doly, přikrývejte kopce H 108 109	Přenešťastná Jičínská silnice H 37
Já jsem malý mysliveček H 20	Přenešťastný Vavříčův dvoreček H 33
Já se eště podívám H 4	Přišel k nám julista H 239
Je li možná přijít k okénečku H 104	Roste, roste H 10
Jetelíčku v lese H 137	Rostou, rostou, rostou H 123
Kdyby byla třeba Andulinka bledá H 207	Sedí dívka v komoře H 212
Kdybych já moh vědět H 40	Slet'te se vy ptáčkové H 307
Když jsem šel cestičkou ouzkou H 203	Straka na vrbě H 242
Když jsem šel přes ten černý les H 13	Svíť měsíčku jasně H 39
Když jsem šel z Chvalčovic H 262	Svitila hvězdička H6,7,8
Když jsem šes skrz ten černý les H 14	Šel jsem lesem H 135
Když jsi chtěla pannou zůstat H 292	Šla nanynka na procházku H 32
Kerá je hodná H 147	Ten bzovskej kopeček H 35
Kéž jsem holuběnkou H 294	U panského dvora H 304
Koupala se Lidulinka H 271	V té Příšovské návsi H 114
Ku Praze je cesta dlouhá H 140	V Turnově na rynku H 255
Má panímámo, zlatá H 241	Vodička studená H 131
Mé první tebe spatření H 111	Vokolo Kolína H 213
Měl jsem holku, vona byla ze vsi H 21	Zafoukej větříčku H 250

tabulka 3 - Písni milostné

písni žertovné:

Bez názvu H 204	Na horách sejou hráč H 47
Bez názvu H 265	Náš pes zlámal ocas H 253
Do pranice H 269	Někdo de k nám H 16
Holka modrooká H 248	Není to v tom světě k vydržení H 275
Chmelíčku, chmeli H 22	Nepůjdu z hospody H 105
Já jsem chlapík z Kutné Hory H 142	Před klášterem velkej kámen H 251
Já mám holku ze Starého Dubu H 34	Ráda tě Pepíčku, ráda tě mám H 122
Já mám chaloupku H 46	Sedlák jede do mlejna H 132
Jaký mám trápení H 1	Šel jsem cestou jinou H 209
Jednou podvečír H 42	V Letařovským kostelíčku H 146
Jelinku, jelinku jednorohý H 239	Vinšuju faráři H 3
Kdy si nás dědeček H 270	Vokřín H 133
Když jsem šel v neděli H 25	Za tou naší stodoličkou H 145
Kluci, kluci otevřete H 274	Ztratila jsem kajdu H 124
Má panenka hezká je H 264	

tabulka 4 - Písni žertovné

písni vojenské:

Adié, má milá, já se loučím H 111	Když jsem já byl mladý H 125
Ach bože, rozbože H 214	Litovať, matičko, litovať budete H 210
Ach sjete ,sjete H 49	Má panenko, jak se máš H 219
Ach světe, světe H 246	Modré oči jděte spát H 237
Alou páni muzikanti H 217	Praha je překrásný město H 31
Alou páni muzikanti H 259	Rozkazač poručil H 129
Bez názvu H 202	Ten nás pan stáreček H 229
Bez názvu H 220	V širém poli hruška stojí H 305
Bez názvu H 258	V širém poli hruška stojí H 141
Časně ráno raničko H 119	Vlastiborský hodiny pěkně bijou H 45
Já jsem svobodný H 207	Za tou naší stodoličkou H 130
Jeníčku, Jeníčku H 127	Žalo děvče na rybníce vostřici H 226

tabulka 5 - Písni vojenské

písni taneční:

Bez názvu H 223	Počej, počej, já to povím H 233
Červená růžičko H 44	Smešek H 134
Jak se hází rajf H 121	Strouhej holka H 136
Kolovrátek H 29	Třínožka H 139
Na hradiské obci H 130	Vzkázala mě včera moje milá H 43
Na Svijanech je tam zámek H 232	Zelená se louka H 115

tabulka 6 - Písni taneční

písně obřadné:

Dejte mi dejte H 291	Posvícenská H 276
Já jdu na pomlázku H 285	Přišli jsme k vám na pomlázku, tetičko H 289
My k vám jdeme na pomlázku H 282	Vánoční H 231
My k vám jdeme na pomlázku, tetičko H 288	Vejce Vajíčka H 290
Pomlázka teče H 286	

tabulka 7 - Písně obřadné

písně svatební:

Nad boumlčej je háječek H 26	Svatební H 221
Stojí hruška H 15	Svatební H 222
Svatební H 218	Svatební H 27

tabulka 8 - Písně svatební

písně pracovní:

Darmo rodičové, darmo naléháte H 263	Mlynářské řemeslo H 28
Hájkové, hájkové zelenejte se H 150	Vlastiborský hodiny H 295

tabulka 9 - Písně pracovní

U písně č. H 150 „Hájkové, hájkové zelenejte se“ má Václav Havel pojmenováno: „Píseň vzniklá ne-li při stavbě dráhy z Pardubic do Liberce, tedy jistě zpívaná v době její stavby „(asi v okolí Sychrova)

(SVH - PMSK - písně z Českodubská, svazek 101-150)

Písně mládenecké:

Bez názvu H 225	My jsme hoši neženati H 50
Bez názvu H 30	

tabulka 10 - Písně mládenecké

Písně pijácké:

Boumlecká hospoda H 260	V Prosecký hospodě H 36
Kamaráde juchej H 126	V Starodubský hospodě H 273
Sedum let jsem neviděl H 134	

tabulka 11 - Písně pijácké

píseň ovčácká:

Vím' já jeden pěkný zámek H 101

tabulka 12 - Píseň ovčácká

O této staré písni jsem se v knize Jiřího Horáka Naše lidová píseň dočetla následující informace: „Píseň Vím' já jeden pěkný zámek (nedaleko Jičína) je stará kramářská píseň s barokním námětem. V ústním podání je doložena od r. 1747. Dnes se řadí mezi písni ovčácké.“

píseň jarmareční:

Přenešťastná vesnice H 256

tabulka 13 - Píseň jarmareční

ukolébavka:

ukolébavka H 272

tabulka 14 - Ukolébavka

V dalším členění jsou písni rozděleny podle rytmu. Naprostá většina písni je ve 2/4 a 3/4 taktu. Pak jsou zde zaznamenány písni s taktem 4/4, 3/8, 6/8, 6/4 a také písni, ve kterých se takty střídají. Jedná se o střídání 2/4 a 3/4 taktů, také 3/4 a 4/4 taktů. Objevila jsem také píseň s takty 2/4 a 3/8.

Pro větší přehlednost jsem písni opět seřadila do tabulek.

takt 2/4:

Ach svête, světe H 49	Já jdu na pomlázku H 285
Ach škoda přeškoda těch Trávnických polí H 116	Já jsem chlapík z Kutné Hory H 142
Alou páni muzikanti H 217	Já mám holku ze Starého Dubu H 34
Bez názvu H 127	Já se eště podívám H 4
Bez názvu H 138	Jak se hází rajf H 121
Bez názvu H 18	Jaká je to láska zlá H 245
Bez názvu H 205	Jednou podvečír H 42
Bez názvu H 236	Jelínku, jelínku jednorohý H 239
Bez názvu H 254	Jeteličku v lese H 137
Bez názvu H 277	Když jsem já byl mladý H 125
Bez názvu H 30	Koupala se Lidulinka H 271
Co jsem se nachodil H 216	Ku Praze je cesta dlouhá H 140
Časně ráno, raničko H 119	Má panenka hezká je H 264
Darmo rodičové, darmo naléháte H 263	Má panenko, jak se máš H 219
Dejte mi dejte H 284	Měl jsem holku, vona byla ze vsi H 21
Holka modrooká H 248	My k vám jdeme na pomlázku H 282

Na horách sejou hráč H47	Svíť měsíčku jasně H39
Na tej panskej kopanině H 118	Šel jsem cestou jinou H 209
Na tom našem dvoře H 102	Šel jsem lesem H 135
Naše paní nemocná H 261	Ty si myslíš, hochu furiantský H 112
Ó ráno, ranéčko H 144	Ukolébavka H 272
Počkej, počkej já to povím H 233	V Lastiborským kostele H 107
Posvícenská H 276	V Turnově na rynku H 255
Praha je překrásný město H31	Vánoční H 231
Přenešťastná vesnice H 256	Ve Svijanech je tam zámek H 232
Ráda tě Pepičku, ráda tě mám h 122	Vlastiborský hodiny H 45
Sedí dívka v komoře H 212	Vodička studená H131
Sedlák jede do mlejna H 132	Za tou naší stodoličkou H 130
Sedum let jsem neviděl H 143	Za tou naší stodoličkou H 145
Sleťte se vy ptáčkové h 307	Zafoukej větříčku H 250
Strouhej holka H 136	Ztratila jsem kajdu h 124
Svatební H 221	

tabulka 15 - Takt 2/4

takt 3/4:

Ach bože rozbože H 214	Mé první tebe spatření H 111
Ach, což je to hezké H 17	Mlynářské řemeslo H 38
Bez názvu H 141	Modré oči, děte spát H 237
Bez názvu H 19	My jsme hoši neženatí H 50
Bez názvu H 220	Na tý naší hrázi H 244
Bez názvu H 223	Nad Boumlčej je háječek H 26
Bez názvu H 225	Někdo de k nám H 16
Bez názvu H 247	Není to v tom světě k vydržení H 275
Bez názvu H 258	Nepůjdu z hospody H 105
Copak děláš má Nanynko H 299	Nevíš, co sem tě řek? H 240
Červená růžičko H44	Ó hřebíčku zahradnický H 11
Donesla do mlejna H 296	Ó řepičku zahradnický H 12
Dybych já věděl H 227	Píseň o stvoření hory H 298
Dyž jsem šel cestičkou ouzkou H 203	Proč pláčeš naříkáš H5
Hory, doly přikrývejte kopce H 108	Přenešťastná jičínská silnice H37
Chmelíčku, chmeli H 23	Přenešťastný Vavřichův dvoreček H 33
Já jsem malý mysliveček H 20	Přes Prahu měsíček H 22
Já mám chaloupku H46	Stojí hruška H 15
Já mám takhle dlouhý olšový trakař nový H 302	Svatební H 222
Jaká je to láska zlá H 245	Ten Bzovské kopeček H 35
Je-li možná přijít k okénečku H 104	Ten náš pan stáreček H 229
Kamaráde juchej H 126	V prosecký hospodě H36
Kdyby byla třeba Andulinka bledá H 208	V širém poli hruška stojí H 305
Kdybych já moh vědět H40	V té Příšovské návsi H 114
Když jsem šel přes ten černý les H 13	V tom domečku Bez názvu H 308
Když jsem šel skrz ten černý les H 14	Valach H 128
Když jsem šel v neděli H 25	Vejce vajíčka H 284
Když jsem šel z Chvalčovic H 262	Vím' já jeden krásný zámek H 101
Kerá je hodná H 147	Vokolo Kolína H 213
Kluci, kluci otevřete274	Vokřín H 133
Kolovrátek H 29	Vzkázala mě včera moje milá H 43
Litovať matičko, litovať budete H 210	Zelená se louka H 115
Má paní mámo zlatá H 241	Žalo děvče na rybníce vostřici H 226

tabulka 16 - Takt 3/4

takt 4/4:

Ach světe, světe H 246	Ó ráno, ranéčko H 144
Bez názvu H 249	Pásla moje milá koně H 110
Jeteličku v lese H 137	Roste roste H 10
Ku Praze je cesta dlouhá H 140	Svatební H 221
Měl jsem holku, vona byla ze vsi H 21	Šla Nanynka na procházku H 32

tabulka 17 - Takt 4/4

takt 3/8:

Adié má milá, já se loučím H 111	Nestůjte mládenci pod okny H 234
Bez názvu H 204	Nešťastný šafářův domeček H 117
Daremna panenka H 230	Rozkazač poručil H 129
Jaký mám trápení H 1	Svatební H 218
Když jsem šel cestičkou ouzkou H 252	Svitila hvězdička H 6,7,8
Na lánce nad potokem H 206	Vinšuju faráři H 3

tabulka 18 - Takt 3/8

takt 6/8:

Bez názvu H 224	Nešťastný šafářův domeček H 117
Bez názvu H 266	Třínožka H 139

tabulka 19 - Takt 6/8

střídání 2/4 a 3/4 taktu:

Ach světe falešný H 24	Proč pláčeš, naříkáš H 5
Alou páni muzikanti H 259	Před klášterem velké kámen H 251
Bez názvu H 113	Přenešťastná ta hodina H 211
Bez názvu H 18	R ostou, rostou, rostou H 123
Náš pes zlámal ocas H 253	Smešek H 134
Ó ty růžičko spanilá H 279	Smešek H 201

tabulka 20 - Střídání 2/4 a 3/4 taktu

střídání 3/8 a 2/4 taktu :

Straka na vrbě H 242

tabulka 21 - Střídání 3/8 a 2/4 taktu

střídání 3/4 a 4/4 taktu :

Bez názvu H 257

tabulka 22 - Střídání 3/4 a 4/4 taktu

Tyto písni se střídáním taktů jsou charakteristické pro severní a severovýchodní Čechy.

Písně, ve kterých se objevují místní názvy z Podještědí :

Já se eště podívám (k Starodubskejm zahradám) H 4
Nad Boumlčej je háječek H 26
Já mám holku ze Starého Dubu H 34
Přenešťastný Vavřichův Dvoreček H 34
Ten Bzovskej kopeček H 35
Ten Bzouskaj kopeček H 36
V Prosecký hospodě (obměna) H 36
Vlastiborský hodiny pěkně bijou (sedliskí mládenci narokujou) H 45
Na horách sejou hráč (Rašováci) H 47
Když jsem šel přes ten černý les(k Letařovskému kostelu(hřbitovu)) H 13
V té Příšovské návsi H 114
Ach škoda přeškoda těch Trávnických polí H 116
Okolo Boumlče teče voda H 148
V Letařovském kosteličku H 146
Na hradiské obci H 120
Na Svijanech je tam zámek H 232
V Turnově na rynku H 255
Když jsem šel z Chvalčovic H 262
Boumlecká hospoda H 260
V Starodubský hospodě H 273

tabulka 23 - Písně, ve kterých se objevují místní názvy z Podještědí

Celkem 76 Havlových písni také vyšlo tiskem Objevila jsem je v knize „Severní Čechy v lidové písni“ vydanou Severočeským nakladatelstvím v roce 1980, autorů Jana Olivy, Josefa Pazderky a Felixe Koblence.

Některé z nich jsou však v této knížce upraveny a nepatrн se liší od originálů v Havlově sbírce. Jako příklad uvádím následující písně:

Píseň „Alou, páni muzikanti“ z této knihy, ze str. 94, má v předznamenání 3b, celkem 12 taktů se střídáním 3/4 a 2/4 taktů. Je zde rovněž repetice od 7 taktu do konce. Píseň má zde 4 sloky.

Havlův originál, ve sbírce označený jako H 217, obsahuje 2 varianty této písně. V té první je píseň s předznamenáním 2# a 2/4 taktem, bez repetice a má celkem 6 slok.

Druhá varianta má 3b, 2/4 takt, taktů celkem 16 a je bez repetice. Má také 6 slok. Píseň zpíval pan Vojtěch Košek z Bohumilče.

Píseň „Nad Boumlčej“ na str. 143 má předznamenání 2#. Je ve 2/4 rytmu a má celkem 14 taktů bez repetice. Tato píseň má zcela odlišnou melodii od Havlova originálu. Má celkem 5 slok. Slova jsou však také zcela odlišná. Shoduje se pouze „Nad Boumlčej je háječek“.

Píseň v Havlově sbírce nese č. H 26. V předznamenání má 1#. Je ve 3/4 rytmu. Má celkem 20 taktů, je bez repetice a 5 slok. Pod písni je připsána ještě jedna varianta s 1 #, 3/4 taktem, ale jinou melodii. Jsou zde připsány také ještě sloky označené číslem 6,7 a 8. Tuto obměnu zpíval pan Tvrzník z Libiče.

Má také ještě jednu další variantu. Nese č. H 27 a v záhlaví má název Svateb-

ní. Má stejné předznamenání, stejný počet taktů bez repetice. Pouze takty 9, 11, 15, a 17 se nepatrně liší. Má celkem 8 slok. Slova jsou stejná. Zpíval pan Vojtěch Košek z Bohumilče.

Píseň „Přes Prahu měsíček jasně svítí“, ze str. 166, má v předznamenání 3b, celkem 10 taktů ve 3/4 rytmu. Je bez repetice. Má celkem 6 slok.

Havlův originál pod číslem H 22, má v předznamenání 4#. Je ve 3/4 taktu, má celkem 10 taktů a je bez repetice. Píseň má 6 slok. Slova v jednotlivých slokách jsou stejná, odlišují se pouze jemnými odchylkami krajovými. Píseň zpívala Kateřina Havlová ze Sedlístek.

3.3 Zpěváci Havlových písni

Největším pomocníkem v Havlově sběratelské činnosti byla asi maminka. Od ní a od své babičky má zaznamenáno nejvíce písni.

Mnoho písni mu také zpívala Marie Pohlová ze Starého Dubu, Kateřina Havlová z Českého Dubu, Vojtěch Košek z Bohumilče, Florián Havelka z Bohumilče, Kateřina Havlová ze Sedlístek, Josefa Brožová ze Sedlístek, Josefa Starová z Klůček, Jan Tvrzník z Libíče, děvčata z Vlčetína, učitel a kolega Bednář z Všelibic, kolega Jodas z Vlčetína, Johana Poršová - Bobková z Vlčetína, Zdenička Poršová z Vlčetína, Kateřina Sluková ze Sedlístek, J. Fanta ze Soběslavic, K. Kvintus V Rybníku, Josef Bláha - výměnkář z Libíče, Terezie Honzejková z Domoslavic, Milada Prokopová ze Světlé pod Ještědem, Jaroslav Hnizdil z Proseče, paní Odcházelová ze Sedlístek, paní Benešová z Vlčetína, Kateřina Stejskalová z Proseče č.p. 65, pan Štěpán z Hradčan.

Celkem tedy Havel navštívil dvacet šest osob, z toho šestnáct zpěvaček a deset zpěváků. Putoval za nimi z Českého Dubu přes Starý Dub až do Sedlístek a na Klůčka. Pro lepší názornost si dovoluji přiložit mapku s bližším označením navštívených míst.

Další zpěváky jsem objevila v knize „Severní Čechy v lidové písni“. Patří mezi ně Barbora Sržáková z Dolních Pasek, Anna Sluková z Javorníku, Jan Hnizdil z Proseče pod Ještědem, Josef Havel z Citeře a Josef Bednář z Proseče pod Ještědem. Podle mého mínění to mohou být zpěváci písni z oněch svazků, které momentálně v muzeu chybí.

3.4 Místa nálezů Havlových písni

Žádná píseň nemá konkrétní poznámku, kde by byla nalezena. Budu tedy vyházet z toho, že místo, odkud pocházel interpret písni, bude zároveň i místem nálezu této písni.

Nejvíce se zde objevují místa, jako je Starý Dub, Český Dub, Sedlístka, Bohumileč, Vlčetín, Libíč, Všelibice, Soběslavice, Sedlístka- Klůčky, V Rybníku, Světlá pod Ještědem, Proseč, Domoslavice a Hoření Paseky.

V knize „Severní Čechy v lidové písni“ jsem objevila ještě obce Javorník, Dolení Paseky a Citeř.

Pro přehlednost jsem sestavila následující tabulku:

Bohumileč	F. Havelka , V. Košek
Citeř	J. Havel
Český Dub	K. Havlová
Dolení Paseky	B. Sržáková
Domoslavice	T. Honzejková
Hoření Paseky	L. Bulířová
Hradčany	p. Štěpán
Javorník	A. Sluková
Klučka	J. Starová
Libíč	J. Bláha, p. Tvrzník
Proseč	J. Bednář , J. Hnízdiř, pí. Stejskalová
Sedlisko	J. Brožová, K. Havlová, pí. Odcházelová, K. Sluková
Soběslavice	J. Fanta
Starý Dub	M. Pohlová
Světlá pod Ještědem	M. Prokopová
V Rybníku	K. Kvintus
Včetín	Z. Poršová, pí. Benešová, děvčata J. Poršová-Bobková
Všelibice	P. Bednář

tabulka 24 - Bydliště zpěváků Havlových písni

3.5 Vyčlenění písni pro hudební výchovu na prvním stupni ZŠ

Naše současná mladá generace s Havlovými písni do styku již téměř nepřichází. V hodinách hudební výchovy se děti seznamují pouze s lidovou písni tak, jak je zaznamenána ve zpěvnících. Občas nějakou navíc přidá učitel ze svého soukromého zpěvníčku. Proto jsem se rozhodla, že součástí mé bakalářské práce bude také malý sborníček s několika jeho písni, které budou upraveny s doprovodem Orffových nástrojů pro použití na 1. stupni ZŠ.

Vybrat pouze několik písni z toho velkého množství nebylo vůbec snadné. Snažila jsem se proto zařadit tam i písni, které vypovídají o dřívějším způsobu života, písni žertovné, píseň taneční, vojenskou a také několik písni obřadních.

Zde uvádí se seznam vybraných písni:

Alou páni muzikanti (H 217)	krásná vojenská píseň, má celkem 10 slok. Pro svůj sborníček použiji pouze dvě první sloky
Já se eště podívám (H4)	milostná píseň, vyskytuje se zde místní označení k Starodubskéjm zahradám
Když jsem šel v neděli (H25)	milostná až žertovná píseň

Když jsem vandroval (H 30)	píseň věku mládeneckého, využije také první dvě sloky
Mlynářské řemeslo (H 38)	pracovní píseň, rytmická, veselá, přibližuje nám starý způsob práce
Nad Boumlčej (H 26)	píseň svatební
Počkej, počkej (H 233)	taneční píseň s žertovným námětem, pěkná, rytmická
Bez názvu (H 8)	milostná píseň, já jsem si ji dovolila pojmenovat Tuším, tuším, tuším.
Vánoční (H 231)	krásná obřadní píseň vánoční, hodící se i pro současné využití
Já jdu na pomlázku (H 285)	obřadní píseň velikonoční (zpívaná koleda) 1 sloka
Dejte mi z pomlázky (H 288)	nezpívaná velikonoční koleda

tabulka 25 - Písně vyčleněné pro využití v HV

Na závěr bych si dovolila přidat také jednu nezpívanou velikonoční pomlázku uvedenou pod č H 288. Jmenuje se Dejte mi z pomlázky. Moc se mi líbí.

Dejte mi z pomlázky
a z vaší lásky,
vejce vajíčko hospodyně.

Až vyhledáte,
tak vy mně dáte,
vajíčko červeně malované.

Na to vajíčko
pěkné slovíčko
ať se zaraduje
mé srdéčko.

3.6 Úprava písni pro hudební výchovu na prvním stupni ZŠ

Vybrané písně jsou upraveny pro první stupeň ZŠ s doprovodem Orffových nástrojů. Tyto nástroje jsou vhodné právě pro děti mladšího školního věku a jsou dostupné pro vybavení každé základní školy. Jejich používání vede žáky k vlastnímu aktivnímu provozování hudby při hodinách hudební výchovy, rozvíjí jejich estetické vnímání, podporuje fantazii a možnost seberealizace.

Mnohdy u dětí takto odpadá strach ze zpěvu, či stud před ostatními spolužáky. Dobře se zde mohou začlenit i děti, které nemají hudební sluch.

Pro učitele je to práce mnohdy nelehká, ale odměnou mu je radost dětí z takové činnosti a konečný výsledek.

Všechny upravené písně jsou v příloze č. 8.

4. Závěr

Ukázky z Havlovy sbírky „Lidové písni z Českodubsk“, byly poprvé publikovány v Českém Lidu v roce 1911. Dnes je tato sbírka ceněna především jako muzejní a archivní materiál. Sebrané písni jsou dokladem toho, jak naše dřívější generace dokázala žít, pracovat, radovat se a veselit, zamýšlet se nad životem, jak pevně byla spjata se svým krajem. Havel v ní chtěl ukázat, jaký poklad skrývá jeho milované Podještědí. O mnoho let později ho prosil o zapůjčení písni jeho kolega a přítel Josef Lukeš. Václav Havel mu odpověděl: „Kolego, já ti tu sbírku nemohu půjčit. Ty písni, které jsem jako mladý učitel nasbíral, nepocházejí z Českodubsk. Najdeš je většinou v Erbenovi, Bartošovi a Sušilovi, kteří je zaznamenali v jiných krajích dávno přede mnou. U nás zdomácněly, tu a tam s drobnými úpravami, ale jejich rodištěm není Podještědí. Tak se nezlob.“ (OJKT, prosinec 1996, ročník III (XIX.), číslo 4, str.3). Dokladem toho, že zde jeho některé písni opravdu zdomácněly jsou místní názvy, které se v nich objevují, jejich charakteristická stavba, melodie a formální stránka.

Dříve lidé daleko více zpívali. Zpěv a večerní posezení bývalo mnohem častější. Ctily a dodržovaly se zvyky a obyčeje. Dnes, díky vlivu multimediální techniky a způsobu života, tomu je jinak.

Písni Václava Havla se objevily před lety v dětském folklorním souboru Fofrnik v Lomnici nad Popelkou v době, kdy jej vedla slečna Olga Dolenská. Ta spolu-pracovala také s našimi vynikajícími hudebníky Jaroslavem Krčkem a Jaroslavem Koutským. Za jejich spolupráce vznikly takové pořady, jako „Strojení Svatojanské postýlky“, „Stavění betléma“, „Vařila bába knedlíky“, či „Jak se pasou kozy“.

Velký kus práce ve tvořivosti s lidovou písni odvádí podještědský folklorní soubor Horačky. Od roku 1970 pracoval pod vedením manželů Stejskalových. Za celou tuto dobu prošlo souborem více než šedesát lidí. Také oni znali Havlovu sbírku. V současné době pracuje v souboru aktivně celkem dvanáct až čtrnáct žen a dva muži. Zpěv v souboru doprovází dvě harmoniky, dvoje housle a klarinet. Každá zpěvačka má svůj kroj, ve kterém vystupuje. Do svého repertoáru si vybírají především písni melodické a s působivým textem.

Nesmíme zapomenout ani na Podještědský soubor Gabajův. Ten do svého repertoáru zařadil některé písni z této sbírky a vytvořil také cyklus svatebních obřadů Jeden takový, s názvem „Podještědská svatba“, nás reprezentoval daleko za hraničemi naší vlasti, na festivale „Loreto 1981“ a na Sardinii v roce 1982. Manželé Gabajovi vedli soubor 15 let. Po smrti vedoucího souboru, pana Gabaje, ho nyní vede Ing. Jiří Černý.

Pokud budeme nahlížet na písni z Podještědí z takového pohledu, musím říci, že žijí. Je však převieliká škoda, že pouze v omezeném okruhu společnosti. Jejich bohatost, krása a melodičnost by si zasloužila dostat se i k širšímu okruhu posluchačů mimo oblast Podještědí.

Mojí snahou bylo oživit některé z těchto lidových písni s doprovodem Orffových nástrojů a probudit v dětech zájem o ně. Věřím, že písni, které jsem si z této sbírky vybrala a upravila, mi pomohou vzbudit zájem o ně i v nejnižších třídách ZŠ.

5. Poznámkový aparát

[PVH] Pozůstalost Václava Havla

Archiv Podještědského muzea Karoliny Světlé v Českém Dubu

[PMKS] Podještědské muzeum Karoliny Světlé

[OJKT] Od Ještěda k Troskám

Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí

[KPM] Kruh přátel muzea Karoliny Světlé v Českém Dubě

[SRP] Sdružení rodáků a přátel kraje Karoliny Světlé

6. Seznam literatury

- [Mal] **Jiří Malínský: Václav Havel- příspěvek k dějinám kultury v Podještědí**
Sdružení rodáků a přátel Karolíny Světlé ve Světlé pod Ještědem ve spolupráci s Podještědským muzeem v Českém Dubě v červnu 1982
- [PVH] **Pozůstalost Václava Havla**
Archiv Podještědského muzea Karolíny Světlé v Českém Dubu
- - část Písň z Českodubská, svazky č. 1-50, 101-150, 201-250, 251-308.
- - část Paměti
- - část Výstava starožitností
- [OJKT] **Od Ještěda k Troskám**
Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí, prosinec 1996, ročník III (XIX) číslo 4
Nadace „Fond Českého ráje“, Nadace „Rozvoj Českého ráje“, Okresní muzeum Českého ráje a správa CHKO Český ráj Turnov
- [KPM] **Kruh přátel muzea Karolíny Světlé v Českém Dubě**
Náš Ještěd 1969
- [SRP] **Sdružení rodáků a přátel kraje Karolíny Světlé, prosinec 1981/11**
Sdružení – 463 51 Světlá p. Ještědem
- [OPK] **Oliva Jan, Pazdera Josef, Koblenc Felix:**
Severní Čechy v lidové písni
Severočeské nakladatelství v Ústí nad Labem 1980
- [HE] **Hurník Ilja, -Eben Petr: Česká Orffova škola**
Editio Supraphon 1982
- [Hor] **Horák,J: Naše lidová píseň, řada II. svazek 1 (139)**
Praha J. R. Vilímek, 1946
- Archiv obce Všeň.**

7. Přílohy

Příloha č. 1 **Mapka s lokalitami, odkud pocházejí zpěváci písni**

Příloha č. 2 **Kolovrátek**

Autentická ukázka zápisu Václava Havla

Příloha č. 3 **Já mám chaloupku**

Autentická ukázka zápisu Václava Havla

Příloha č. 4 **Rostou, rostou, rostou**

Autentická ukázka zápisu Václava Havla

Příloha č. 5 **Svit' měsíčku jasně**

Autentická ukázka zápisu Václava Havla

Příloha č. 6 **Ten Bzovskej kopeček**

Autentická ukázka zápisu Václava Havla

Příloha č. 7 **Za tou naší stodoličkou**

Autentická ukázka zápisu Václava Havla

Příloha č. 8 **Písni upravené pro hudební výchovu na prvním stupni ZŠ**

8. Seznam obrazových příloh

1. Rodný dům Václava Havla . Foto Karel Jindra. PVH- PMKS
- 2, 3 Rodiče Václava Havla. Foto Karel Jindra. PVH- PMKS
4. Škola v Dolánkách u Turnova. Foto Jan Hobelant 1998
5. Václav Havel se svými žáky ve Všelibicích v roce 1908
6. Václav Havel v roce 1927. Foto Karel Jindra PVH - PMKS
7. Škola ve Vlčetíně. Foto Jan Hobelant 1998
8. Václav Havel v posledních letech života. Foto Stanislav Poplužník
9. Škola na Všeni. Foto Karel Jindra PVH- PMKS
10. Stará škola V Českém Dubu
11. Ukázka dobového textu a písni V. Havla uveřejněná v Českém Lidu (1911)

Příloha č. 2

Kolovrátce

K tanci

K tanci

Poznam, poznam, poznam, že ráj je panenka, ta se v Ko-

vroucně

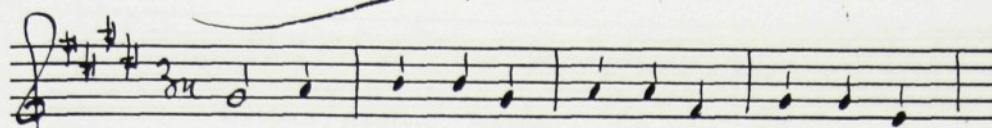
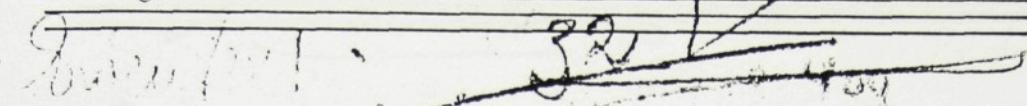
le točí jaro pozmarinka, alala, alala,

H 46⁴⁶⁶

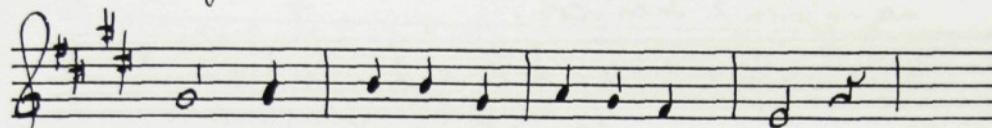
STARÝ DUB.

Příloha č. 3

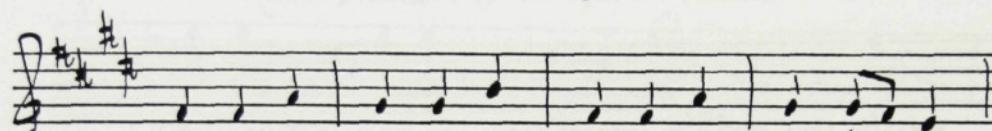
ja' mám chaloupku.

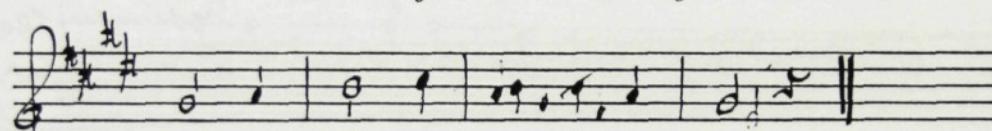
ja' mám chaloupku naříšku bez dveří,

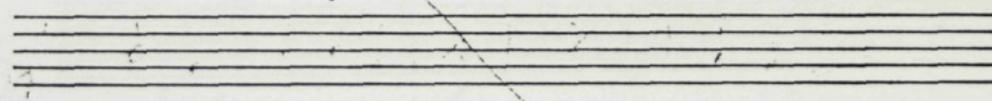
ja' mám chaloupku rozkra - nou.

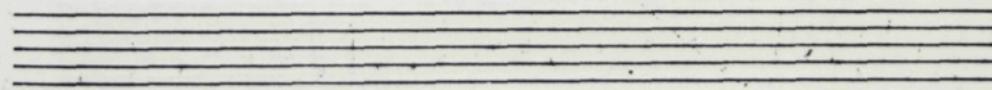
Aj ja' ne oniju, tak si ji no - řiju

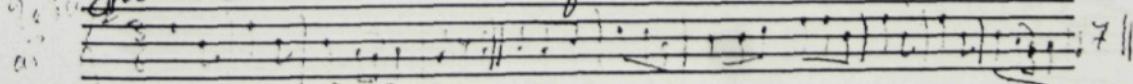
bra - bra - bra - bra - brachou - nou

Fina.

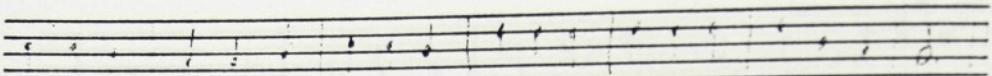
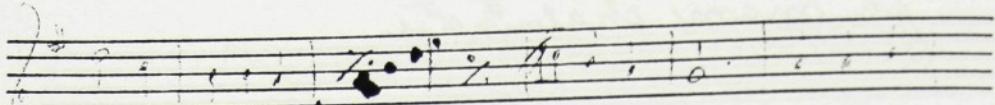
Spíváca Marie Pohlová ze Starého Dubu.

Ces. Dub. 28/2 1910

Holes v. st. 77 císl. 102. na "Země" 1918. načerpaný

122.

Rit. vob. cí. 122. st. 56. ma'žešt syg'.

ale-ná-jesté 2. devo-vlož:

2) Je'máin velacta, valact je myj:

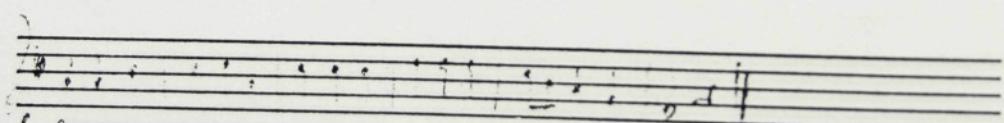
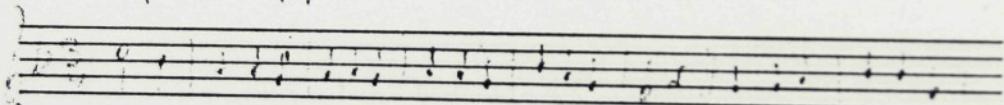
Aj'ou nme noven. Lla'čón zahení,
vála, vála, vála, valacé myj'

3) My jde seč' a mne' řežko na rozhluš!

Když ſl'roučí řes, my eldá řes, sáfař řes. Napo cí. 122.

bylo by kou, kou, kou, počítanáves. předvánoček.

Syber, nro cí. 127.

Erben Nro 122 a. st. 408. (M. Šimek)

Deštička Předvánoček

Erben Nro 126. st. 409 (M. Šimek)

Deštička Předvánoček

Příloha č. 4

Verben text 1887. 225, 219. Česká.

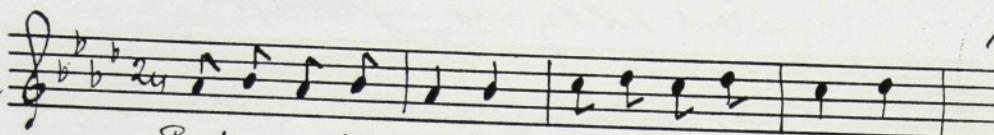
123 h

~~I. 1. říj. 1888~~ ~~QPLN~~ ~~Nov. 1888~~ ~~číslo 580.~~

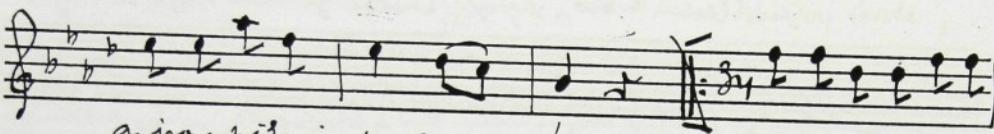
Rostou, rostou, rostou.

~~text Šus~~ ~~číslo 443~~

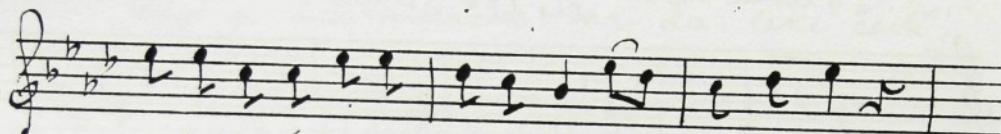
Nov. Bystr. číslo 19

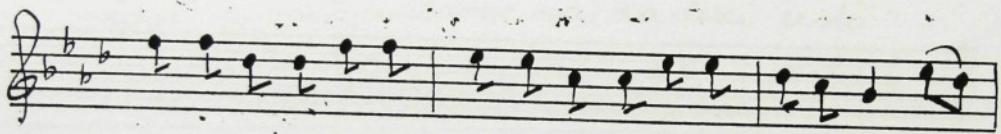
Rostou, rostou, rostou, dorůstě ~~do~~ ^{pod} cestou

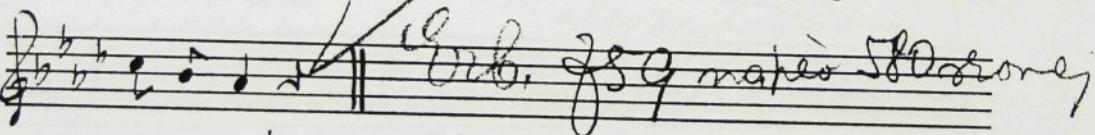
a jsem němí kele - my. měsi nini roste,

modrooké děvčě, až vyroste. bude my,

měsi nini roste modrooké děvčě, až vyroste

bude my.

~~Verb. číslo 580 matěj 580 strony~~

~~mezdenečku mladý, postehni mé rady,~~

~~kanech toho ženění:~~

~~ořeníš se jednou, svatíčky ti zblednou.~~

~~krabá se ti promění.~~

J. Šindelář, J. Benžová, Ševčík. 1900.

I. slova učitelské

Šus. číslo. 443. ✓

I. 96.

123~
Tet u číček. Č. 38. st. 57. "Já mám novou výrobky do ruky,
když jdu třívat zelené", něco...
jivou na' cel. obě močálky skvete! H 123.

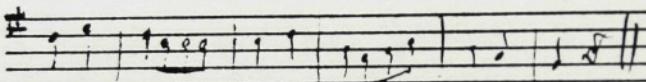
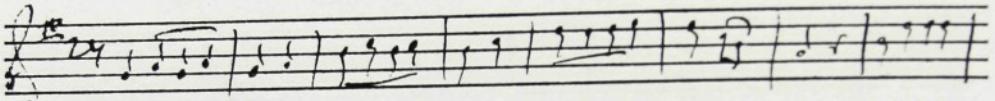
Lvíček čís. 443. st. 326.

— a'leček 1. slož. nové nazevují!

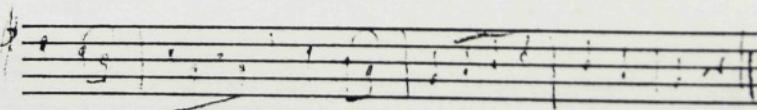
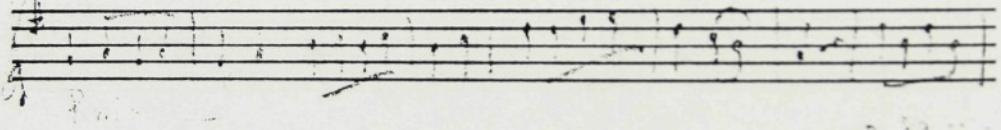
Lvíček, čís. 446. b. st. 329.

na'leček: Rovlo, y, y, kouzlo ze světa, apotropaický zelený
azurin a lesní moře podzemní
ze slunce zemědělce (malíře jiný běž.)

Lvíček - a'leček nazev čís. 446. st. 329.

Oslava, čís. 586

Oslava, čís. 759. st. 807 — a'leček — a'leček 1. a'leček 2. vlnky.
(Zbrazecko)

Oslava, čís. 86. st. 206. čís. 8. — a'leček.

u řeky a'leček živí, nazývají dají a'leček řeku. Počítá

říčku 1882 a'leček živí řeku. R. n. r., kouzlo ze světa apotropaický
zelený a'leček živí řeku a'leček řeku a'leček řeku.

Příloha č. 5

lís. 590.

Květ. XIII. Jch. 215 / Leitner 39a

UPLE. 340 Bl. 250

Prvň, měsíčku, jasné. / Leitner Bl. 339

Vrb. 298 39

Prvň, měsíčku, jasné, ne - za - cházej ještě,

vždyť je můj miláček na da - leké cestě,

vždyť je můj miláček na da - leké cestě.

Nov. Bech. čís 16.

2. Na daleké cestě
měsi prokřínam,
a to sami Pánbrich ir',
co je měsíčnána.

5. Do smrti nejděš,
až do soudního dne.
Kdybych já veděla,
co nás rozlučuje.

3. Měsíčnáma je tak,
že se máme nechat.
My se nenecháme,
my se rádi máme,
my se chceme dostat.

6. Kdybych já veděla,
kolonárn lásku karó,
marnýma lých mu
plny očí sazi.

4. Měsíčnáma je ta
láška nejváčejší,
a la brule brule
do smrti nejděš.

7. Plny očí sazi,
nenou hubu písku,
aly nerozvaděš
masivérkovou lášku.

kolega Bednář,
Brožová, Vlastimil.

8. Jedna stará Baba,
ta máš rozlučuje.
až já se smí sejdou,
až si nevinnuje!

T. Šy

396

Jan 2. 1929

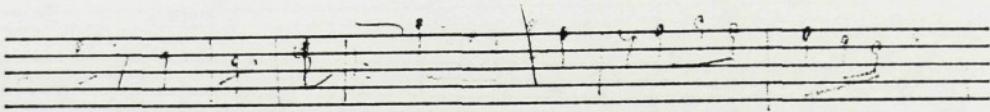
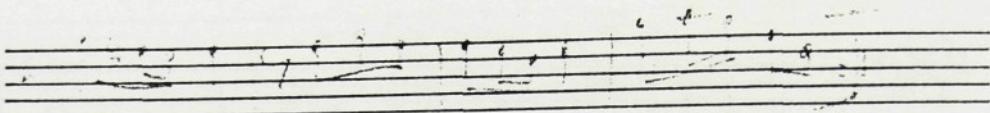
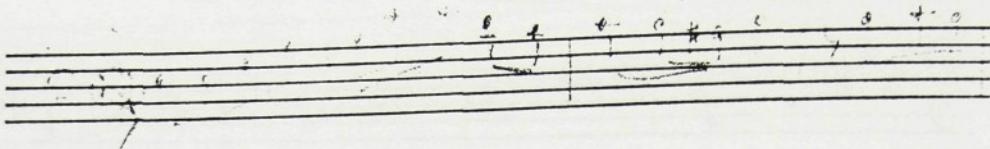
~~Handwritten~~

Part of a Harpsichord piece
400

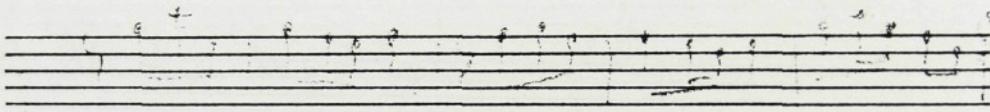
80.

808.

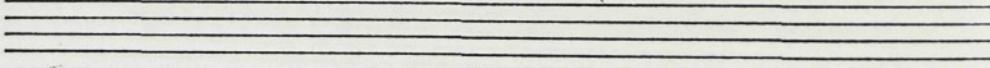
Tenor C. I. slowly 5, II. 13. ✓ H 100

Tie

A measure 18th, 115, c. 87. a tempo
(thirds rest 4.)

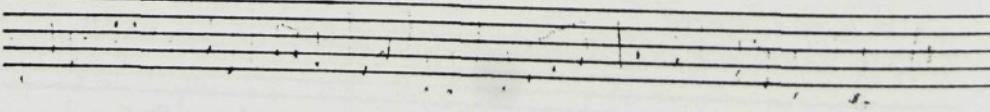

1. The first section begins,

2. The second section, ending,

2. The third section, ending,

at 590 est. 416

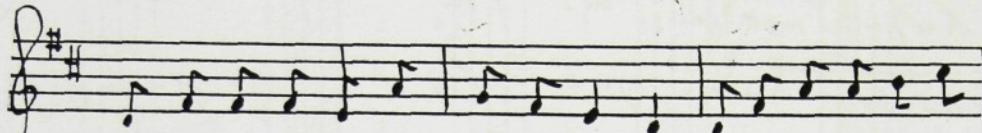
BOHUMIL

UPLINE.

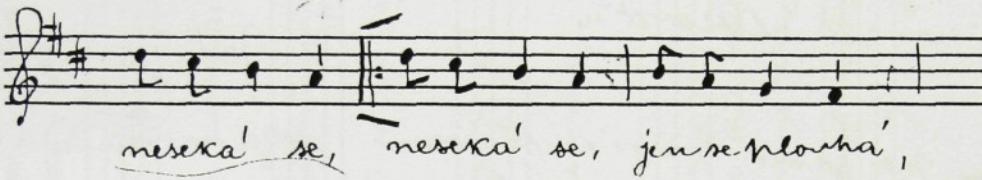
Příloha č. 6

Ten Brzovský kopeček

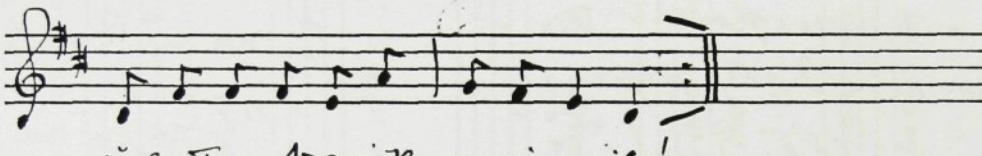
CESKY LID.

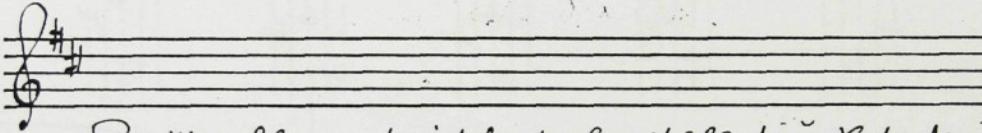
Ten Brzovský kopeček zelená se, roste tam jelyček

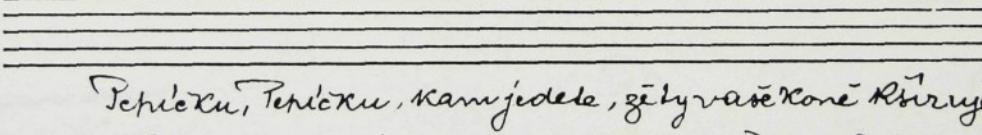
merka se, merka se, jen se plachá,

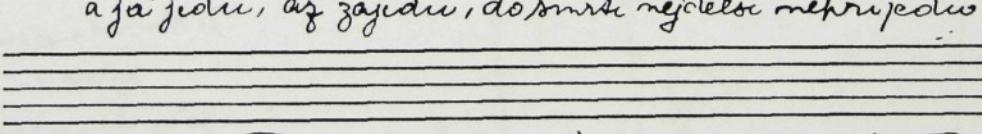
šala tam travíčku moje milá.

Položila hlavu do jitele, podloučala líš, kolo so jede.
Jedou tady koně vrany, pojí to koně mýho milování.

Pepíčku, Pepíčku, kam jedete, zályvaše koně křírujete,
a ja' jedu, až zajedu, do smrti nejdelsi nepřijedu.

Pepíčku, Pepíčku, nejdu ráno, velice' nesled' na tebe záma,
nejdu ráno, nem' mé oči, abych já věděla, jak je

stebor.

M. Konečný
březen 1910. a ja' jedu, až zajedu,
do smrti nejdelsi nepřijedu. n. Konečný

I. 14.

H. 36a

Nafn: Tær Gyðing Þórhilf

Ne Þorog' hafall með sinn ber lit,
Sofz sonat til eina meðan syni er lit;
Síður fóður, í dal um fáður,
Yá þau i manzal Túllvæðin.

þa
Já fóður Neiðarinn Gangrin móður
gata Íslenskumr gottstóðum
máni Gangrin Íslabjörnhegur
af gamli velli hafi mygur.

4.

ndra
Ne Þorog' hafall með sinn ber lit,
Sofz sonat til eina meðan syni er lit;
Síður fóður, í dal um fáður,
Yá þau i manzal Túllvæðin.

Já fóður Neiðarinn Gangrin móður
gata Íslenskumr gottstóðum
máni Gangrin Íslabjörnhegur
af gamli velli hafi mygur.

Sigfjöld

1. Kálfur með rökkvi!
Rökkvi,
þey eru rettar vi
réðar 3
Rökkvi, rökkvi,
leikur hinnar í lögde.
(Þorlák)

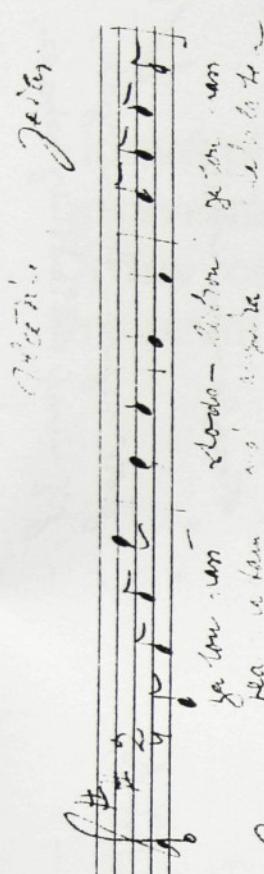
2. Rökkvi með gildi heðnum
Til: 99. a 627 gildi vötum

1. Díky ti, učiteli, jsi mi přidá neustávku,
3 učilo mneho a jsem ho již mě může počít
nejde možho být, jí mě můželi na tom
možho' mne můži' co legi' a jí můži' být

Příloha č. 7

jejíz.

jejíz.

Datko III. 824. (práce k této a někdy)

Gavota III. 340 (1. dílo)

Gavota III. 345 (1. dílo)

Bavot III. 1232 (2. dílo)

Kolmanská I. 1. dílo.

Orbien 219. (práce k této) Během

Orb. 104. (práce k této) Cestování.

102. (práce k této) Cestování.

Orb. 284. Táboří (práce k této)
a další 4 rabičky

Orb.

2. Díky mne můžu být i mě můžu být
a kdy můžu být i můžu být

Orbice můžu můžu být i můžu být

je můžu být i můžu být

? možno?

[Bavot III. 305. 2] a jíz 'Obal'?

3. Jakož můžu být a můžu být být
vedle jiného můžu být a můžu být a můžu být
a můžu být a můžu být a můžu být a můžu být
a můžu být a můžu být a můžu být a můžu být

130a

niel ven'z brahru,
rose katra'ca.

Dívčíti ma'namenco,
jés'me'níniela návštěvničí,
z měho amisku a jákmundku
jés'me'níniela potěšit.

niel dvojet' nece,
idem nequstern,

re'rice mne' byles čtv.,
jé' mne' yzali na zoné;
mocí na horyče čejí,
aja' pruejí zoné.

čen' v kahra'ca
do kahra'ca

peda'obecí

čen'krem' reči.

čen' jax peda'vani'
my cedíčku,

neve mica'
zadí' nětříčku.

130b

OP: N. E. 1980

Li / 130b

zta' von mne' ntdolice'one

zby' zatdu' nazi' stodolone,

pešalatam ma'fata' manymca,
seksala' tam male' munon.

rehaet'ro me' nena'vte',
ta'nt'e'z' y' nemují,
uz'olys' so ani' čty' nemují,
zeta'ha muzímu na význe.

130c

130. 5. 702

žit'noz' jene' manymce'ye,
zbez' koky' jene' nulovce,
stera' se mne' el'ka.

zbez' koky' jene' nulovce,
stera' se mne' el'ka.

zbez' nězem' ty'den' výzce,
gij' mne' třívat' výzada,

zbez' nězem' ty'den' výzce,
gij' mne' třívat' výzada,

**Lidové písničky Václava Havla
upravené s použitím
Orffových nástrojů
pro první stupeň ZŠ**

Alou páni muzikanti

zpíval Josef Bláha - Libič

vojenská

The musical score consists of two systems of music. The first system starts with the vocal part (zpěv) and includes staves for zvonohra s, zvonohra a, xylofon s, tympány, blok, bubínek, and tlesk/dup. The lyrics for this section are:

A-lou pá-ni mu-zí-kan-ti, za-hraj té mně na-ho-ru jak jsem já měl smutné srdce, kdyžmě vza-li na voj-nu

The second system continues with the vocal part and includes staves for zvonohra a, xylofon s, tympány, blok, bubínek, and tlesk/dup. The lyrics for this section are:

Pla-ka- li pro mě ro-di-cé, brat-ní ses try mo-je, což je vám to všechno plat-no, když já jsem od ve-de-ny

Já se eště podívám

zpívala Marie Pohlová - Starý Dub

The musical score consists of two staves of music. The top staff shows the vocal line and accompaniment for various instruments: Zpěv (soprano), Zvonkohra s. (bell), Tympány (timpani), Triangl (triangle), Dřívka (reed), and Blok (block). The lyrics are written below the notes. The bottom staff continues the vocal line and accompaniment, with lyrics provided for the vocal part.

Zpěv: Já se eště po-dí-vám, po-dí-vám, k Sta-ro-dub-skejm za-hra-dám

Zvonkohra s.

Tympány

Triangl

Dřívka

Blok

Jest-li eště jed-nou, jest-li eště jed-nou mou Na-nyn-ku u-hli-dám.

Ach není tam, není tam,
nikde ji tam nevidám,
seju bazaličku,
můj zlatej Pepičku,
udělám Ti kytičku.

Když jsem šel v neděli

zpíval pan Košek - Bohumileč

Zpěv Když jsem šel vne - dě - ll zpo - žeh - ná - ni a luja lá zpo - žeh - ná

fletna

Bongo

Blok

Triangl

ni o - na by - la ce - lá bl - lá da - la mně jab - ll - čko

z svého klí - na a - lu - ja - la z svého klí - na

2. Já jsem byl ještě hoch nezkušený ,
sněd jsem to jablíčko neloupáný ,
jak jsem ho sněd , celej jsem zbled .
navrat mně má milá mou krásnou hled .

3. Proč pak já bych ti ji navracela ,
dyž jsem já ti žádnou ?
Kdes jí ztratil , tam ji hledej .
poctivým panenkám pokoj dávej .

Když jsem vandroval

zpívala maminka

The musical score consists of six staves, each with a different instrument or vocal part. The instruments are: zpěv (soprano), zvokohra (sound board), metalofon s (metallophone), tympany (tympani), triangl (triangle), and prstové činely/tamburina (finger cymbals/tambourine). The music is in 2/4 time with a key signature of one flat. The lyrics are written below the notes. The first section of the lyrics is: "Když jsem van - dro - o - val, mu - zi - ka hrá - a - la". The second section of the lyrics is: "mo - je znej - mi - lej - šl, mo - je znej - mi - lej - šl". The music continues with these patterns.

2.Nekoukej za mnou , povandruj za mnou ,
a já tobě koupím sukni zelenou.

3.Sukni zelenou , ne tuze dlouhou ,
aby ty si mohla vandrovat se mno.

4.Až povandrujem přes hory , doly ,
a lesové budou naše komory.

Mlynářské řemeslo

zpíval Vojtěch Košek - Bohumileč

zpív Mlynářské řemeslo je rá do stnávše omo, sa-mo se to me-le jen to vo-da že-ne,

xylofon a

xylofon s

tympán

prstové činely

tamburina

choestítko

valcha

sa-mo se to to - cí, jen to vo-da tla - čí, tram ta-da - da - da - da - dá

2. Nejvíce je práce, když se kámen křeše
a pak , když se složí ,lub se na něj vloží ,
pak se táhne voda , dá se do ní kamena,
tramtadadadá.

3. A když melou holky , to jsou radovánky !
Mladeneček se točí , fértošek obraci ,
a je ještě radši , když se na ni tlačí ,
tramtadádá.

4. Akdyž melou báby , to je podivání !
Stárka, Mladka hledá , po mlejnici běhá ,
že má málo mouky na ty černý dolky ,
že tak málo namlela.

Nad Boumlčej je háječek

zpíval Vojtěch Košek - Bohumileč

svátební

zpěv
Nad Bouml - čej je há - je - ček, nad Bouml - čej je há - je

zvonkohra

metalofon s

metalofon a

xylofon s

xylofon a

tympany

triangl

p. činely

ček, v ném - se - pro chá - zí a vy - na - chá - zí mlá - de - ne - ček,

v ném - se - pro chá - zí a vy - na - chá - zí mlá - de - ne - ček,

2. Na hlavě má bílej klobouk.

Nemůžu na tě, mí zlatý dítě zapomenout.

3. Pod kloboukem černý vlasy.

Jaký to byly, mí zlatý dítě, s tebou časy.

4. Pod vlasama bílý čelo.

Jak se to pěkně, mí zlatý dítě, s tebou spalo.

5. Pod tím čelem modrý oči.

Jak se to pěkně, mí zlatý dítě, s tebou točí.

6. točí, točí, točit bude.

Až mi spolu před božskou tváří kleknout musme.

7. Kleknem, kleknem, kleknout musme.

Pan páter přijde, ruce nám sváže, půjdem domů.

8. Přijdem domů, sednem k stolu.

Budem děkovat za vaši dceru.

Alou páni muzikanti

zpíval Josef Bláha - Libič

vojenská

The musical score consists of two systems of music. The first system starts with the lyrics "A-lou pá-ni mu-zí-kant ti, za-hraj te mně na-ho-ru jak jsem já měl smutné srdce, kdyžmě vza-li na voj-nu." The instruments playing are zpěv, zvonkohra s, zvonkohra a, xylofon s, tympany, and blok. The second system starts with the lyrics "Pla-ka-li pro mě ro-di-če, brat-ři ses try mo-je, což je vám to všechno plat-no, když já jsem od ve-de-ný." The instruments playing are bubínek and tlesk/dup.

Počkej, počkej, já to povím.

zpíval Florián Havelka - Bohumileč

K tanci

The musical score consists of two staves of music. The top staff is for the vocal part (Zpěv) and the bottom staff includes parts for Zvonkohra, Metalofon - a., Tympany, Triangl, and Chřestítko. The music is in 2/4 time with a key signature of one sharp. The lyrics are written below the notes. The first section of the song ends with a repeat sign and a double bar line, followed by a new section starting with 'poč - kej, poč - kej, já to po - vím, žes u nás byl do rá - na. Ko - kr - ri - hi, a proč?'

Zpěv Poč - kej, poč - kej, já to po - vím, žes u nás byl to - lik ho - din,

Zvonkohra

Metalofon - a.

Tympany

Triangl

Chřestítko

poč - kej, poč - kej, já to po - vím, žes u nás byl do rá - na. Ko - kr - ri - hi, a proč?

Koukej, koukej, jak jsem tenká,
jenom na mě pozlehounka,
koukej, koukej, jak jsem tenká,
jenom na mě pomalu.
Kokrríhi, a proč?

Tuším, tuším, tuším

zpívala Marie Pohlová - Starý Dub

Ne příliš rychle

The musical score consists of two staves of music. The top staff starts with a vocal line (Zpěv) followed by instrumental parts: Xylofon s., Xylofon a., Zvonkohra, Tympány, P. čin., and Chřestitko. The lyrics for this section are: Tu- ším, tu- ší-im, tu- ším, že já vo- cad muu-sím. The bottom staff continues the instrumental parts: Xylofon s., Xylofon a., Zvonkohra, Tympány, P. čin., and Chřestitko. The lyrics for this section are: se-dnu si na vra - né ře - e - bát- ko a já vo- ca-ad muu-sím.

Až já vocad pudu,
bude vítr foukat,
bude na mě má Nanynka
z vokenečka koukat.

Až já vocad pudu,
bude chumelice,
budou pro mě všecky plakat,
má milá nejvíce.

Vánoční
zpívala maminka - Český Dub

Zpěv

Pas - tuš - ko - vé vstá - vej - te v Betlé - mě se sví - tí na - ro - dil se

flétna

zvonkohra

metalofon a

triangl

rolničky

Pas - tuš - ko - vé vstá - vej - te v Betlé - mě se sví - tí na - ro - dil se

Kris - tus Pán ra - dost bu - dem mí - tí. Do Bet - le - ma půj - de - me

Kris - tus Pán ra - dost bu - dem mí - tí. Do Bet - le - ma půj - de - me

pek - ne zpí - vat bu - de - me jak kdo bu - de chtí - ti

pek - ne zpí - vat bu - de - me jak kdo bu - de chtí - ti

2. A vy , pane hospodáři pojďte taky s námi ,
nemáte - li co vzít , věmte votep slámy ,
hospodynka podušku do Betléma k Ježíšku ,
pojděte voba s námi .

3. Žežulička přilétla , pěkně zakukala ,
péna svého vitala , na něj se koukala ,
slaviček malý ptáček , roztahuje zobáček ,
že mu něco poví .

4. Strnad letí k stodole , na Betlém se kouká ,
dva klásky nese v hubě , že mu je vyloupě ,
to dělárku hezkému , Ježíškovi malému ,
králi Bettémskému .

Něco všechno ve Vlčetíně

Já jdu na pomlázk

zpívaly děti ve Vlčetíně

Dejte mi z pomlázky

zpěv

Já jdu na po - mí - zkou, ne - su si py - tel, kdo mi ho dá pl - nej, ten je můj pří -

flétna

prstové činely

tamburina

chřestítka

vozemboch

This musical score consists of five staves. The top staff is for 'zpěv' (vocal) in G major, common time, with lyrics. The other four staves are for 'flétna' (flute), 'prstové činely' (fingertip cymbals), 'tamburina' (tambourine), and 'chřestítka' (cradle). The vocal part starts with eighth-note patterns, followed by quarter notes, and then eighth-note patterns again. The instrumental parts provide harmonic support with sustained notes and rhythmic patterns.

tel, kdo mi ho dá pl, ve - mu na néj hůl, kdo mi ho dá čert, ve - mu na néj prut,

This section of the musical score continues the melody from the first system. It features the same five staves: vocal, flute, fingertip cymbals, tambourine, and cradle. The vocal part continues with eighth-note patterns and sustained notes. The lyrics for this section are: 'tel, kdo mi ho dá pl, ve - mu na néj hůl, kdo mi ho dá čert, ve - mu na néj prut,'.

kdo mi ne - dá nic, plý - du vod néj pryč, já jdu na po - mí - zkou, ne - su si py - tel.

This section of the musical score concludes the melody. The vocal part ends with a sustained note. The lyrics for this section are: 'kdo mi ne - dá nic, plý - du vod néj pryč, já jdu na po - mí - zkou, ne - su si py - tel.'

Nezpívaná velikonoční koleda

Dejte mi z pomlázky (č H 288)

Dejte mi z pomlázky
a z vaší lásky,
vejce vajíčko hospodyně.

Až vyhledáte,
tak vy mně dáte,
vajíčko červeně malované.

Na to vajíčko
pěkné slovíčko
ať se zaraduje
mé srdéčko.